

UZASADNIENIE

K. F. został oskarżony o to, że w dniu 27 maja 2008 roku w P., w dniu 28 maja 2008 roku w Ł. oraz w dniu 30 maja 2008 roku w Ł., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z R. W. oraz innymi nieustalonymi dotychczas co do tożsamości mężczyznami, doprowadził odpowiednio w dniu 27 maja 2008 roku (...) Bank SA z siedzibą w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 10308,25 złotych w ten sposób, że skontaktował R. W. z mężczyzną o nieustalonej dotychczas tożsamości, który przekazał jemu podrobiony i poświadczający nieprawdę dokument w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wysokości osiąganych dochodów w przedsiębiorstwie pod firmą (...) z siedzibą w Ł. przy ulicy (...), a następnie po zawarciu przez R. W. umowy kredytu konsumpcyjnego gotówkowego o numerze (...) w oddziale banku w P. przy ulicy (...), przekazał R. W. kwotę 300 złotych, która stanowiła zapłatę za wzięcie przedmiotowego kredytu, a w dniu 28 maja 2008 roku w Ł. w tożsamy sposób doprowadził do skontaktowania się nieustalonego co do tożsamości mężczyzny z R. W., który ponownie otrzymał od niego podrobiony poświadczający nieprawdę dokument w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wysokości osiąganych dochodów w przedsiębiorstwie pod firmą (...) z siedzibą w Ł. przy ulicy (...), które to dane stanowiły okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania kredytu gotówkowego o numerze (...) w oddziale (...) Bank SA w Ł. przy Placu (...), na kwotę 4939,53 złotych, w dniu 30 maja 2008 roku w Ł. w tożsamy sposób doprowadził do skontaktowania się nieustalonego co do tożsamości mężczyzny z R. W., który posługując się danymi tego samego przedsiębiorcy, które to dane stanowiły okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania przedmiotowego kredytu gotówkowego o numerze (...), a następnie przekazał R. W. kwotę 2000 złotych, wprowadzając pokrzywdzone podmioty (...) Bank S.A. z siedzibą w K., (...) Bank S.A. z siedzibą w W. oraz (...) Bank S.A. z siedzibą w W. w błąd co do zamiaru wywiązania się z warunków zawartych umów, powodując straty we wskazanej wyżej wysokości, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Pabianicach z dnia 25 stycznia 2013 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt II K 16/10, w miejsce zarzucanego mu czynu oskarżonego uznano za winnego tego, że w dniu 27 maja 2008r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z R. W. oraz innymi nieustalonymi osobami doprowadził (...) Bank S.A. z siedzibą w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 9.999 złotych w ten sposób, że R. W. zawarł z (...) Bank S.A. z siedzibą w K. umowę o kredyt konsumpcyjny gotówkowy nr (...) wprowadzając w błąd pracowników oddziału wymienionego banku w P. co do zamiaru wywiązania się z warunków zawartej umowy oraz co do swojej sytuacji materialnej, przedkładając podrobiony i poświadczający nieprawdę dokument w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wysokości osiąganych dochodów w przedsiębiorstwie pod firmą (...) T. R. z siedzibą w Ł. przy ulicy (...), który to dokument otrzymał od nieustalonej osoby a uzyskane z kredytu pieniądze przekazał K. F. oraz innym nieustalonym osobom, to jest czynu wypełniającego dyspozycję art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. Sąd wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres 4 lat próby.

Nadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k. Sąd zobowiązał oskarżonego do częściowego naprawienia szkody wyrządzonej ww. przestępstwem poprzez zapłacenie na rzecz (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwoty 4.000 złotych oraz orzekł o dowodach rzeczowych i kosztach procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia, a to:

a) art. 4 i 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k., poprzez dowolną analizę zebranego w sprawie materiału dowodowego, w postaci wyjaśnień oskarżonego K. F. w zakresie w jakim Sąd odmówił wiary twierdzeniom oskarżonego, w których zaprzeczał aby dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu oraz w postaci wyjaśnień

oskarżonego R. W., w szczególności tych złożonych na etapie postępowania sądowego, w których to wyjaśnieniach R. W. odwołał te ze swoich depozycji, w których wcześniej pomawiał K. F.;

b) art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k., poprzez sprzeczność zachodzącą pomiędzy ustaleniami znajdującymi odzwierciedlenie w sentencji wyroku, a uzasadnieniem skarżonego rozstrzygnięcia, bowiem jak wynika z części dyspozytywnej wyroku, R. W. miał przekazać pieniądze z uzyskanego kredytu K. F., natomiast jak wynika z treści pisemnego uzasadnienia kwota z uzyskanego kredytu została przekazana mężczyźnie o imieniu J. (str. 2 uzasadnienia wyroku);

c) art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., poprzez sprzeczność w sentencji wyroku, wynikającą z przypisania oskarżonemu K. F. działania wspólnie i w porozumieniu z R. W. oraz innymi nieustalonymi sprawcami, polegającego na doprowadzeniu (...) Bank S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, poprzez wprowadzenie w błąd pracowników ww. Banku, co w konsekwencji powoduje trudności w zdekodowaniu, o tak przyjęty opis czynu przypisany oskarżonemu, jakie przestępstwo oskarżony K. F. miał faktycznie popełnić, skoro z opisu czynu przypisanego w punkcie 2 skarżonego wyroku nie wynika żadna czynność sprawcza oskarżonego, a sam fakt przekazania pieniędzy przez R. W. K. F. jest irrelevantny dla przypisania występku określonego w art. 297 § 1 k.k. i 286 § 1 k.k.;

d) art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 k.p.k., poprzez ogólnikowe, zbiorcze przedstawienie dowodów na których oparł się Sąd wydając kwestionowane rozstrzygnięcie, bez przedstawienia argumentów i procesu rozumowania, jaki doprowadził do uznania tej części wyjaśnień R. W., w których pomawiał on oskarżonego K. F., za wiarygodne;

e) art. 410 k.p.k. w zw. z 424 § 1 pkt 1 k.p.k., poprzez oparcie ustaleń faktycznych na dowodzie z wyjaśnień oskarżonego R. W. złożonych na etapie postępowania przygotowawczego, mimo iż dowód ten pozostawał w sprzeczności z opinią biegłego z zakresu grafologii, która biorąc pod uwagę fakt, iż wyjaśnienia W. były dowodem z tzw. pomówienia podważała w całości wartość dowodową tych depozycji, a zatem Sąd nie mógł dokonać ustaleń faktycznych opierając się na nich;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę skarżonego rozstrzygnięcia i mający wpływ na jego treść, będący następstwem naruszeń prawa procesowego, a polegający na uznaniu, iż oskarżony K. F. wyczerpał dyspozycję art. 286 § 1 k.k. podczas, gdy w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, brak było podstaw do takiej oceny.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się zasadna, albowiem zainicjowała kontrolę odwoławczą wydanego w sprawie rozstrzygnięcia i doprowadziła do jego zmiany poprzez uniewinnienie K. F. od zarzucanego mu występku z przyczyn, o których będzie mowa w dalszej części niniejszego uzasadnienia.

Odpowiada za przestępstwo określone w art. 286 § 1 k.k. ten tylko, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Wśród ustawowych znamion wspomnianego przestępstwa znajduje się więc nie tylko wskazane w części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku doprowadzenie pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w określony sposób, ale również zamiar kierunkowy sprawy, działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Z kolei za przestępstwo określone w art. 297 § 1 k.k. odpowiada m.in. ten, kto w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego od banku kredytu, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla jego uzyskania. Również więc i w przypadku tego przestępstwa, dla jego przypisania konkretnemu sprawcy wymagany jest kierunkowy zamiar

uzyskania kredytu, a także przedłożenie dokumentów lub oświadczeń, które dotyczyć muszą okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania tego kredytu.

Tymczasem, K. F. skazano zaskarżonym wyrokiem za przestępstwo wypełniające dyspozycję art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., którego szczegółowy opis zawarto w części historycznej niniejszego uzasadnienia. W opisie tym nie wskazano by oskarżony działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w celu uzyskania przez R. W. kredytu oraz by okoliczności zawarte w przedłożonym w banku przez R. W. zaświadczeniu o zatrudnieniu i wysokości osiąganych dochodów były okolicznościami istotnymi z punktu widzenia przyznania mu przez bank kredytu.

Wydając zaskarżony wyrok Sąd Rejonowy nie zaakceptował opisu czynu zawartego w akcie oskarżenia, lecz dokonał jego zmiany, dokonując ustaleń w zakresie takiego, a nie innego zachowania K. F.. Dokonana zmiana spowodowała, że przypisując mu popełnienie przestępstwa wypełniającego dyspozycję art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Sąd ten nie uwzględnił konstytuujących to przestępstwo znamion i skazał K. F. za zachowanie, de facto nie będące tym przestępstwem.

Wyrok w takim kształcie został zaskarżony jedynie przez obrońcę oskarżonego. Z uwagi więc na brak apelacji prokuratora i treść art. 434 § 1 k.p.k., w myśl którego sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego tylko wtedy, gdy wniesiono na jego niekorzyść środek odwoławczy, Sąd Okręgowy nie mógł uzupełnić opisu czynu przypisanego oskarżonemu o brakujące, ustawowe znamiona przypisanego mu przestępstwa, byłoby to bowiem działanie na jego niekorzyść i naruszało wspomnianą zasadę.

Uzupełnianie przez sąd odwoławczy opisu czynu przypisanego oskarżonemu przez dodawanie do tego opisu wymaganych przez prawo karne znamion przestępstwa, których opis ten, przed zaskarżeniem orzeczenia wyłącznie na korzyść oskarżonego, nie zawierał, jest konsekwentnie uznawane Sąd Najwyższy za niedopuszczalne. I tak, w wyroku z dnia 1 grudnia 2010 roku (IV KK 185/10, LEX nr 688697) Sąd Najwyższy stwierdził, że w wyniku rozpoznania środka odwoławczego wniesionego jedynie na korzyść, nie jest możliwe, aby sąd odwoławczy zmienił ustalenia faktyczne i w ślad za nimi opis czynu w taki sposób, by ustawowe znamiona przestępstwa, za które sprawca został skazany zostały wypełnione. Przy braku apelacji na niekorzyść, sprzeczne z zakazem reformationis in peius, wynikającym z art. 434 § 1 zdanie pierwsze k.p.k. byłoby uzupełnienie opisu czynu o pominięte znamię (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r. III KK 148/09, LEX nr 560583). Przy braku środka odwoławczego na niekorzyść, sytuacja oskarżonego w postępowaniu odwoławczym nie może bowiem ulec pogorszeniu w jakimkolwiek punkcie. Sąd odwoławczy nie może więc dokonywać nowych ustaleń faktycznych, choćby przez zmianę lub dookreślenie opisu czynu, ani uchylać w tym celu wyroku i przekazywać sprawy do ponownego rozpoznania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r. V KK 180/06, OSNwSK 2007/1/485).

Jeżeli więc opis czynu przypisanego oskarżonemu nie zawiera któregoś ze znamion czynu, to znaczy to, że zaskarżony wyrok zapadł w odniesieniu do zachowania, którego opis odpowiadał jedynie w części ustawowym znamionom przestępstwa. W tej sytuacji zaskarżenie wyroku tylko na korzyść oskarżonego obliguje do wydania wyroku uniewinniającego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r., III KK 372/08, LEX nr 491431).

Z uwagi na powyższe zaskarżony wyrok podlegał zmianie na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt 1 i 2 k.p.k. poprzez uniewinnienie K. F. od zarzucanego mu czynu.

Tylko na marginesie zauważyć należy, iż rację miał obrońca oskarżonego dostrzegając sprzeczność pomiędzy opisem przedmiotowego przestępstwa, zawartym w zaskarżonym wyroku, zgodnie z którym R. W. miał przekazać uzyskane z kredytu pieniądze K. F. i innym, nieustalonym osobom, a uzasadnieniem wydanego rozstrzygnięcia, w którym Sąd ten stwierdził, że pieniądze te R. W. miał przekazać mężczyźnie o imieniu J. (k. 2 uzasadnienia).

Wobec faktu, iż opisane wyżej uchybienia były wystarczające do wydania orzeczenia sądu odwoławczego wspomnianej treści, a analiza pozostałych uchybień, podniesionych przez obrońcę w złożonej apelacji byłaby bezprzedmiotowa, ograniczono rozpoznanie wniesionego środka odwoławczego jedynie do niego, na podstawie art. 436 k.p.k.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak w części dyspozytywnej.